

Onderzoeksprogramma 2020

Zelfonderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid

Gemeente Gemert-Bakel

Ridderplein 1, 5421 CV Gemert
gemeente@gemert-bakel.nl

0492-378500
www.gemert-bakel.nl

 (06) 285 009 05
 [gemeenteGemertBakel](https://www.facebook.com/gemeenteGemertBakel)

Inhoud

1. Aanleiding.....	3
2. Notitie aanpak artikel 213a.....	3
2.1. Algemeen	3
2.2. Transparantie gemeentelijk handelen	3
2.3. Artikel 213a uit de Gemeentewet	3
2.4. Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid.....	4
2.5. Periodiek zelfonderzoek en verantwoording	4
2.6. Budget.....	4
2.7. Relatie met lokale rekenkamer.....	4
2.8. Mogelijkheden in onderzoeksmethodiek	4
2.9. Keuze onderzoeksmethodiek en onderwerpen in onderzoeksplan.....	5
2.9.1. Terugblik.....	5
2.9.2. Vervolg.....	6
3. Onderzoeksplan 2020	7

1. Aanleiding

Eind september zijn er raadsvragen gesteld over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan artikel 213a GW. Feitelijk kan de raad ter ondersteuning van de controlerende rol gebruiken maken van onder andere:

1. De jaarlijkse accountantscontrole
2. De Rekenkamerfunctie
3. De publieke verantwoording van het college op grond van verordening 213a.

Er is geconstateerd dat de uitvoering van de onderzoeken in het kader van artikel 213a sinds 2015 verschoven is van doelmatigheidsonderzoeken én het houden van klanttevredenheidsonderzoeken naar alleen klanttevredenheidsonderzoeken.

Er is door het college besloten om met een concreet voorstel voor een aanpak in het kader van artikel 213a te komen voor het jaar 2020.

2. Notitie aanpak artikel 213a

2.1. Algemeen

Artikel 213a uit de Gemeentewet verplicht de gemeente tot het verrichten van periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur. Anders dan het onderzoek door de rekenkamer gaat het hierbij om een zelfonderzoek waar de doelmatigheid wordt onderzocht en de doeltreffendheid getoetst.

2.2. Transparantie gemeentelijk handelen

Toetsing en onderzoek op doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid is van belang voor de algemene oordeelsvorming over het gevoerde beleid. Met het doen van onderzoek wordt de transparantie van gemeentelijk handelen vergroot, en daardoor doelmatiger en doeltreffender werken bevorderd.

2.3. Artikel 213a uit de Gemeentewet

Artikel 213a uit de Gemeentewet bestaat uit de volgende elementen:

- 1 Het college verricht periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur. De raad stelt bij verordening regels hierover.
- 2 Het college brengt schriftelijk verslag uit aan de raad van de resultaten van de onderzoeken.
- 3 Het college stelt de rekenkamer of, indien geen rekenkamer is ingesteld, personen die de rekenkamerfunctie uitoefenen, tijdig op de hoogte van de onderzoeken die hij doet instellen en zendt (hem) haar, onderscheidenlijk hen, een afschrift van een verslag als bedoeld in het tweede lid.

2.4. Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid

vastgesteld op 25 september 2003

Conform de Gemeentewet, artikel 213a, verricht het college periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur. De raad stelt bij verordening regels hierover en het college brengt schriftelijk verslag uit aan de raad van de resultaten van de onderzoeken.

De gemeentewet, artikel 213a, bepaalt enkel dat het college periodiek onderzoek verricht. De raad bepaalt de frequentie hiervan bij verordening. In de modelverordening van de VNG is een frequentie van jaarlijks opgenomen. In onze huidige verordening (d.d. 25-09-2003) is bepaald dat er jaarlijks minimaal één onderzoek wordt uitgevoerd.

Vanaf 2021 worden in de paragraaf bedrijfsvoering van de programmabegroting de onderwerpen benoemd die het college in dat jaar wil uitvoeren. In het programmaverslag wordt vanaf 2021 jaarlijks gerapporteerd over de 213a onderzoeken (planning, onderzoeksplan, voortgang, resultaten).

2.5. Periodiek zelfonderzoek en verantwoording

Het college moet periodiek toetsen of de uitvoering van het gemeentelijk beleid voldoet aan de eisen van een doelmatig en doeltreffend bestuur. Ook dient het college periodiek te onderzoeken of de inrichting van de gemeentelijke organisatie en het gemeentelijke middelen beheer aan de gestelde eisen voldoet. Het interne functioneren van derden die betrokken zijn bij de uitvoering van het gemeentelijk beleid valt niet onder de reikwijdte van artikel 213a uit de Gemeentewet. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld:

- gemeenschappelijke regelingen;
- private rechtspersonen waar de gemeente in deelneemt
- gesubsidieerde instellingen,
- opdrachtnemers die bepaalde taken van de gemeente uitoefenen.

2.6. Budget

Voor dit onderzoeksplan wordt in principe geen extra budget vrijgemaakt. De onderzoeken worden binnen de daarvoor beschikbare personele capaciteit uitgevoerd.

2.7. Relatie met lokale rekenkamer

Om onderzoek mogelijk te maken, dienen er organisatorische maatregelen door het college te worden getroffen. De controle en evaluatie in doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid en het beheer gebeurt dus primair door de raad en het college zelf. Secundair doen de lokale rekenkamers (of degenen die de rekenkamerfunctie vervullen zoals een auditcommissie) onderzoek naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid en het beheer. De rekenkamer kan op grond van het gestelde in artikel 213a uit de Gemeentewet gebruik maken van de resultaten van de onderzoeken van het college. Ook kan zij een tweede oordeel geven, als ze van mening is dat over een bepaald onderwerp een onafhankelijk oordeel moet worden gegeven.

2.8. Mogelijkheden in onderzoeksmethodiek

De onderzoeken als bedoeld in artikel 213a uit de Gemeentewet kunnen verschillende vormen aannemen. Gemeenten zijn vrij in de keuze van een onderzoeksmethodiek. Zo kan men denken aan het onderzoeken van monitors, het uitvoeren van burgeronderzoeken of klanttevredenheidsonderzoeken door het meten van de effecten van begrotingsprogramma's aan de hand van tevoren bepaalde (bestaande) indicatoren.

Ook kan men overgaan tot een volledig en specifiek (intern) onderzoek doormiddel van analyse, interviews en documentstudie.

2.9. Keuze onderzoeksmethodiek en onderwerpen in onderzoeksplan

De onderzoeken naar doelmatigheid betreffen onderzoeken naar de uitvoering van het beleid en het beheer van middelen van gemeentelijke taken. De onderzoeken naar doeltreffendheid vinden plaats op basis van het in de programma's of paragrafen geformuleerde beleid.

De ervaring leert dat het goed uitvoeren van een doelmatigheidsonderzoek tijd kost van zowel de onderzoekers als het team waar het onderzoek plaatsvindt.

2.9.1. Terugblik

Voor een juist en volledig beeld treft u hieronder een lijst van onderzoeken aan die zijn uitgevoerd en die passen binnen artikel 213a. Over de gevoerde onderzoeken is ook ieder jaar verantwoording afgelegd in de verschillende jaarrekeningen. Vanaf het jaar 2015 is te zien dat het accent van de onderzoeken is verlegd naar klanttevredenheidsonderzoeken. Doel van deze onderzoeken is om de gebruikers van de diensten die door de gemeente geleverd worden te vragen hoe zij de kwaliteit van de dienstverlening ervaren. Op basis van de uitkomsten kunnen (interne) processen worden aangepast zodat deze beter aansluiten bij de verwachtingen van de inwoners/klanten.

- 2005
 - Inhuur derden
- 2006
 - Opslagpercentages bouwgrond
- 2007
 - Organisatieonderzoek/positiebepaling in het kader van het INK-model
- 2008
 - Toepassing particuliere bouwgrondexploitatie
 - Evenementenvergunning
- 2009
 - Alle processen die betrekking hebben op een omgevingsvergunning
 - Besluitvormingsproces raad
- 2010
 - Besluitvormingsproces college
 - Verzuimproces
 - Klachten en meldingen openbaar gebied
- 2011
 - Uitgaande facturen
 - Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
 - Starters met bijzondere bijstand
 - Evaluatie proces evenementenvergunning
- 2012
 - Hulp bij de huishouding
 - Woningaanpassing
 - Samenwerking met gemeente Laarbeek
- 2013
 - Debiteurenbeheer
- 2014
 - Vastgoedcontracten
 - Social Return
- 2015
 - Omgevingsvergunning
 - Dienstverlenings-/klanttevredenheidsonderzoeken
 - o Beoordeling principeverzoek/schetsplan en conceptaanvraag
 - o Meldingen Openbare Ruimte
 - o Straatverlichting

- Omgevingsvergunning
 - Gemeentearchief
- 2016
 - Dienstverlenings-/klanttevredenheidsonderzoeken
 - Subsidiebeleid
 - Burgerparticipatieprojecten
- 2017
 - Dienstverlenings-/klanttevredenheidsonderzoeken
 - Melders kapotte straatverlichting
 - Meldingen Openbare Ruimte
 - Aanvragers principeverzoek
 - Drank- en horeca-aanvraag
 - Beheer sporthal Molenbroek
 - Ervaringen werkgroep Waardevolle Bomen
- 2018
 - Dienstverlenings-/klanttevredenheidsonderzoeken
 - Principeverzoek / schetsplan
 - Omgevingsvergunning
- 2019
 - Dienstverlenings-/klanttevredenheidsonderzoeken
 - Vergunningverlening omgevingsvergunning
 - Evenementenvergunning
 - Tijdelijke Drank- en Horecavergunning (bij evenementen)
 - Principe-verzoek

2.9.2. Vervolg

De vraag is of door het alleen uitvoeren van klanttevredenheidsonderzoeken volledig invulling wordt gegeven aan de het in de verordening genoemde definitie van doelmatigheid (het realiseren van bepaalde prestaties met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen).

Het houden van klanttevredenheidsonderzoeken is in zichzelf een heel bruikbaar instrument om te toetsen of processen aansluiten bij de verwachting van de klant en kan goed gebruikt worden om bestaande, extern georiënteerde processen tegen het licht te houden en daar waar nodig en mogelijk te verbeteren.

Wat een klanttevredenheidsonderzoek niet doet is het toetsen of de geleverde prestaties met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen gebeurt. Vandaar dat we in dit onderzoeksplan kiezen voor een combinatie.

3. Onderzoeksplan 2020

Het onderzoeksplan voor 2020 bestaat uit de volgende onderwerpen:

- Inhuur derden
- Social Return On Investment (SROI) op gemeentelijke investeringen

In onderstaande tabellen treft u de onderzoekopzet per onderwerp aan:

Programma Overhead	
Object van het onderzoek	Inhuur derden
Reikwijdte van het onderzoek	Het onderzoek inhuur derden dient zich vooral te richten op de omvang van de inhuur derden, de opbouw hiervan en de mate waarin de doelmatigheid en doeltreffendheid van deze inhuur is gewaarborgd. De doelmatigheid en doeltreffendheid van inhuur derden is hierbij beperkt tot het proces. Met andere woorden zijn er voldoende waarborgen dat de inhuur van derden doelmatig en doeltreffend verloopt. Met waarborgen wordt bedoeld of binnen de inkoopprocedure voldoende aandacht is voor doelmatigheid en doeltreffendheid van de inhuur. De doelmatigheid en doeltreffendheid van de inhuur zelf wordt niet beoordeeld, vanwege de complexiteit hiervan.
Onderzoeksmethode	Het onderzoek wordt uitgevoerd op basis van de beschikbare onderzoeksresultaten door de gestelde doelen en resultaten met elkaar te vergelijken. Dit door documentenstudie en analyse.
Doorlooptijd	Het onderzoek wordt uitgevoerd in 2020.
Wijze van uitvoering	Na verwerking van de uitkomsten uit de analyses wordt het onderzoek afgesloten met een rapportage.

Diverse programma's	
Object van het onderzoek	Social Return On Investment (SROI) op gemeentelijke investeringen
Reikwijdte van het onderzoek	Het onderzoek naar de SROI dient zich vooral te richten op het protocol en te volgen interne procedures bij gemeentelijke investeringen. Dus niet bij aanbestedingen vanuit de reguliere budgetten. De doelmatigheid en doeltreffendheid van de SROI richt zich op de vraag of de interne afspraken die binnen de gemeente Gemert-Bakel gemaakt ook worden opgevolgd. En ook hebben geleid tot het beoogde resultaat.
Onderzoeksmethode	Het onderzoek wordt uitgevoerd op basis van de beschikbare onderzoeksresultaten van een externe partij. Dit door documentenstudie en analyse.
Doorlooptijd	Het onderzoek wordt uitgevoerd in 2020
Wijze van uitvoering	Na verwerking van de uitkomsten uit de analyses wordt het onderzoek afgesloten met een rapportage.